

Vlaams
Parlement

ingediend op **316** (2019-2020) – Nr. 1
18 mei 2020 (2019-2020)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Economie, Werk,
Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie
uitgebracht door Imade Annouri

over de aanpak van de coronacrisis
in de beleidsdomeinen Economie,
Wetenschap en Innovatie
en Werk en Sociale Economie

Samenstelling van de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie:

Voorzitter: Robrecht Bothuyne.

Vaste leden:

Allessia Claes, Maaïke De Vreese, Andries Gryffroy, Axel Ronse, Tine van der Vloet;
Yves Buysse, Ilse Malfroot, Els Sterckx;
Robrecht Bothuyne, Kurt Vanryckeghem;
Tom Ongena, Maurits Vande Reyde;
Meyrem Almaci, Imade Annouri;
Caroline Gennez.

Plaatsvervangers:

Annick De Ridder, Maarten De Veuster, Jos Lantmeeters, Philippe Muyters, Elke Sleurs;
Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Wim Verheyden;
Loes Vandromme, Vincent Van Peteghem;
Steven Coenegrachts, Sihame El Kaouakibi;
Johan Danen, Ann De Martelaer;
Els Robeyns.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

INHOUD

I.	Inleidende uiteenzetting	4
1.	Beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie	4
1.1.	Impact	4
1.2.	Exit.....	5
1.3.	Steunmaatregelen	9
1.4.	Innovatie en relance	13
2.	Beleidsdomein Werk en Sociale Economie	14
2.1.	Dienstenchequesector	14
2.2.	Sociale economie	15
2.3.	Impact op de arbeidsmarkt	15
2.4.	Exitstrategie	16
II.	Bespreking.....	18
1.	Vragen en opmerkingen van de leden	18
2.	Antwoord van de minister	22
2.1.	Economie, Wetenschap en Innovatie	22
2.2.	Werk en Sociale Economie	25
3.	Replieken.....	27
	Gebruikte afkortingen	29

Bijlage: zie [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be

De Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie hield op 30 april 2020 een gedachtewisseling over de aanpak van de coronacrisis in de beleidsdomeinen Economie, Wetenschap en Innovatie en Werk en Sociale Economie.

De getoonde presentatie is terug te vinden op de [dossierpagina](https://www.vlaamsparlement.be) van dit document op www.vlaamsparlement.be.

De commissieleden konden voor de vergadering hun vragen schriftelijk bezorgen aan de minister.

De commissie vergaderde ook op 9 en 23 april 2020 al over de impact en de aanpak van de coronacrisis. Daarover wordt verslag uitgebracht in *Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 276/1 en 302/1.

(Tijdens de vergadering waren alleen de commissievoorzitter en de commissie-secretaris fysiek in de commissiezaal aanwezig. De vaste leden, de plaatsvervangende leden en de toegevoegde leden van de commissie kregen de mogelijkheid om online aan de vergadering deel te nemen via het platform Zoom. Andere volksvertegenwoordigers konden alleen na motivering online aan de vergadering deelnemen.)

I. Inleidende uiteenzetting

1. Beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie

1.1. Impact

Minister *Hilde Crevits* wijst vooreerst op de belangrijke evoluties sinds de gedachtewisseling van 23 april 2020. Sinds de Nationale Veiligheidsraad van 24 april 2020 is een duidelijk stappenplan vastgelegd voor de exit of de heropstart van de economie. Dat impliceert een goede begeleiding van het Vlaams economisch beleid van die heropstart, in het bijzonder van de handel en het lokaal winkelen.

Ondertussen wordt de impact van de crisis steeds duidelijker in de statistieken. Het ondernemersvertrouwen in Vlaanderen is zwaar geschokt en daalt tot het laagste niveau ooit. Ook het consumentenvertrouwen is fors ingezakt. De burgers vrezen voor een grote impact van de crisis op de werkgelegenheid. Uit de actualiteitsonderzoeken bij de bedrijven blijkt dat over heel de economie er sprake is van een omzetverlies van 34 procent, meer dan een derde minder. Er zijn grote verschillen tussen de sectoren. In de bedrijfstakken die hun vestigingen hebben moeten sluiten, zoals de horeca, is er een terugval in het zakencijfer van zowat 90 procent. Ook de vrijetijdssector en de events laten zwaar omzetverlies optekenen. Voor de andere dienstensectoren, de landbouw maar ook logistiek en industrie is de impact een beetje kleiner.

Over de duurtijd en hardnekkigheid van de recessie is er voorlopig enkel onzekerheid. Verschillende scenario's doen de ronde. Het zogenaamde V-vormig herstel is voor de minister het preferentiële scenario. Dat veronderstelt dat het herstel al zou kunnen worden ingezet aan het einde van het tweede kwartaal van 2020. Ook een langgerekte U- of W-curve zijn mogelijke scenario's, waarbij er bij de W-vorm na een piek een nieuwe terugval zal zijn. De voorzitter van Febelfin vreest dat het V-vormig herstelscenario onrealistisch is.

De Nationale Bank van België en het Planbureau brachten al een eerste prognose. Ze verwachten een enorme krimp van 8 procent van het bbp, vooral in het tweede kwartaal van 2020, maar ook een krachtig herstel vanaf de tweede jaarhelft van

2020 en in 2021, met een stijging van 8,6 procent van het bbp. In 2021 zou België dan aanknopen bij het eerdere groeipad, maar wel 2 procentpunt lager. Dit model moet intussen echter al herzien worden omdat de maatregelen langer worden aangehouden.

Op 29 april 2020 kwam ook een flashraming voor het eerste kwartaal uit. De Nationale Bank van België noteert een krimp van de economie met 3,9 procent, de grootste daling ooit.

Het is een feit dat Vlaanderen als kleine open economie ook voor de snelheid van het herstel afhankelijk zal blijven van de ontwikkelingen bij de handelspartners, in de eerste plaats in de Europese Unie, maar ook daarbuiten. De economie en zeker de kmo's hebben zich echter ook in eerdere crisissen veerkrachtig getoond. Met de juiste maatregelen zou dat ook nu het geval moeten zijn.

1.2. Exit

Opstartstrategie

Op vrijdag 24 april 2020 heeft de Nationale Veiligheidsraad een gefaseerde opstartstrategie vastgelegd. Het belangrijkste op korte termijn is dat vanaf 4 mei 2020 de industrie en diensten aan bedrijven kunnen herstarten. Waar mogelijk blijft telewerk de norm. Zo zal het ook in het ministerieel besluit staan. Voor andere functies en activiteiten gelden de regels voor veilig werken, met als belangrijkste principe het behouden van afstand. Ook mondkmaskers krijgen een plaats in de preventieaanpak op het werk en het openbaar vervoer.

De handel, behalve in stoffen en naaibenodigheden, blijft voorlopig dicht tot 11 mei 2020. Mits de gezondheidsstatistieken gunstig evolueren en aan de voorwaarden voor veilig werken is voldaan, kunnen de handelszaken dan opstarten. De minister heeft in de vorige gedachtewisseling al duidelijk gemaakt dat ze voorstander is van een algemene heropening van zaken die de nodige veiligheidsmaatregelen kunnen nemen, zonder arbitraire selectie. Ook de Nationale Veiligheidsraad heeft dit standpunt ingenomen, tot tevredenheid van de minister. Dit geeft uitzicht op een ongeveer gelijk speelveld voor alle handelaars, zonder vormen van oneerlijke concurrentie.

De minister heeft begrip voor de frustratie van sommige uitbaters van bloemenwinkels over de beslissing dat ze pas op 11 mei 2020 kunnen openen, dus de dag na Moederdag, voor hen de drukste dag van het jaar. Andere handelaars zijn dan weer bang voor een grote toestroom op 11 mei 2020. Bloemenwinkels op Moederdag laten heropenen, kan ook voor problemen zorgen door een te grote toestroom. Bloemenhandelaars zijn vandaag al creatief: ze werken op bestelling en leveren aan huis.

De positie van de contactberoepen als kappers en paramedici wordt bekeken tegen 18 mei 2020. Voor de horeca en de vrijetijdsector wordt 8 juni 2020 in het vooruitzicht gesteld. Die datum geldt echter niet voor massa-events. Er bleven na de beslissing van de Nationale Veiligheidsraad nog onduidelijkheden, bijvoorbeeld over de ambulante handel, maar ook over een aantal dienstensectoren zoals de garages. De minister hoopt dat er snel duidelijkheid komt. Gisteren is afgesproken om de eventuele opening van de openbare markten op 11 mei 2020 te bekijken.

Om van de opstart een succes te maken, is het een prioriteit ervoor te zorgen dat in alle ondernemingen veilige en gezonde werkomstandigheden worden gegarandeerd. De boodschap is: "We gaan met z'n allen veilig en gezond weer aan de slag." Dit wil vooral zeggen dat de richtlijnen en aanbevelingen van de federale gids 'Veilig aan het werk tijdens de coronacrisis' en de sectorale afspraken goed

worden toegepast. De richtlijnen zullen voor een lange tijd het nieuwe normaal worden op de werkvloer. Cijfers van Voka leren alvast dat ruim acht op de tien bedrijven de nodige maatregelen hebben genomen om social distancing toe te passen op de werkvloer. Nog eens één op de tien kan die afstand niet garanderen maar voorziet in het nodige beschermingsmateriaal voor de werknemers. Twee op de drie bedrijven geven aan dat ook hun medewerkers klaar zijn om veilig aan de slag te gaan.

Heropstart faciliteren

Het Vlaamse beleid moet de veilige heropstart zoveel als mogelijk verder ondersteunen, in eerste instantie de heropstart van de handel op 11 mei 2020. VLAIO zal de doelstelling inzake 'veilig en gezond weer aan de slag' ondersteunen door informatie te verschaffen, de bedrijven toegang te geven tot advies en begeleiding en de opleidingsbehoeften in te lossen. Op de VLAIO-website zijn er coronaheropstartpagina's, met onder andere tien tips om veilig werken in de praktijk te brengen.

Voorts zijn er afspraken met VDAB om het onlineopleidingsaanbod daarop af te stemmen.

De kmo-portefeuille waarmee specifiek advies en opleiding worden ondersteund, wordt extra in de verf gezet.

De minister wil minstens tijdelijk het toepassingsgebied van de werkbaarheidscheques verruimen tot met de heropstart gerelateerde aspecten zoals werkplekorganisatie, specifieke opleidingen en psychologische begeleidingen. De werkbaarheidscheques werden nog niet vaak aangevraagd, nu is er een kans om het gebruik ervan te verhogen om de werkplek veilig te reorganiseren.

Samenwerken met de lokale besturen

Als de winkels op 11 mei 2020 opnieuw opengaan, is een goede samenwerking met de lokale besturen ontzettend belangrijk. De minister-president, de minister van Binnenlands Bestuur en minister Hilde Crevits overleggen met hen daarover.

Op 28 april 2020 was er een elektronische meeting met de burgemeesters en/of ambtenaren van de dertien centrumsteden en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten. Ook met kleinere gemeenten worden er contacten onderhouden.

Alle Vlamingen hebben echter een verantwoordelijkheid. Aan de consumenten zal gevraagd worden om niet allemaal tegelijk te gaan winkelen, niet aan gezelschapswinkelen te doen en de richtlijnen van overheden en handelaars nauwgezet op te volgen. Veiligheidsmaterialen zoals handgels zijn best overal beschikbaar.

Winkelzones

De minister ziet drie categorieën van winkelzones waar de goede organisatie van de wachtrijen en het controleren van het aantal voertuigen op de parkings belangrijk is:

- winkelkernen in centrumsteden;
- niet-overdekte winkelzones buiten de steden met vaak een concentratie van winkels in de segmenten doe-het-zelf, multimedia, schoenen, baby, speelgoed, huishoud, interieur en elektro;
- overdekte winkelcentra, waar een filtersysteem aan de ingang nodig is.

De betrokkenheid van de lokale besturen is daarbij zeer belangrijk.

Zolang cafés en restaurants nog verplicht gesloten blijven, zal een en ander vermoedelijk meevallen. De uitdaging wordt groter bij opening van daarvan. Kleinere steden geven aan dat ze in staat zijn voor hun eigen grondgebied afspraken te maken. Om te komen tot een goede taakverdeling, plant de minister overleg met VVSG maar ook met experts.

Ambulante handel

Onder de ambulante handel vallen de wekelijkse markten maar ook kramen op openbaar domein die van de gemeente een concessie gekregen hebben, zoals een kippenkraam of standen met vers fruit en groenten, en de rondrijdende ambulante kramen voor huis-aan-huisverkoop of kramen die geregeld halt houden zoals de ijskarren. Ten vierde zijn er de foodtrucks of drankkramen die voor specifieke gelegenheden een toelating krijgen van de gemeente.

Hoewel de Nationale Veiligheidsraad daar nog geen uitspraken over deed, vindt de minister het een goed idee de wekelijkse markten opnieuw te openen vanaf 11 mei 2020, samen met de opening van de winkels, uiteraard op voorwaarde dat het lokale bestuur dat goed georganiseerd krijgt en hiervoor zijn akkoord geeft. De Vlaamse overheid overlegt met de lokale besturen over een voorstel van gemeenschappelijke richtlijnen. De marktkramers maken ook zelf een gids over de veilige organisatie van publieke markten. De lokale besturen kunnen het best inschatten of een bepaalde markt op een veilige manier kan doorgaan. Zo kunnen ze de openingsuren van de markt uitbreiden of de kramen verspreiden over een grotere oppervlakte.

Als er beslist wordt dat de reguliere openbare markten kunnen starten vanaf 11 mei 2020 dan lijkt het de minister logisch dat kramen op het openbaar domein via concessie onder dezelfde voorwaarden kunnen heropstarten.

Voor de rondrijdende kramen zonder vaste standplaats ziet de minister weinig problemen bij huis-aan-huisverkoop. Voor rondrijdende kramen moet de handhaving van de social distancing op elke stopplaats worden bekeken. De foodtrucks en drankkramen zullen de beslissingen van de Nationale Veiligheidsraad over de evenementen volgen.

De minister draagt ook de kermisondernemers een warm hart toe. Ze beseft ten volle dat zij het heel moeilijk hebben. Met de hinderpremie hebben ze enige financiële ondersteuning gekregen. De grote uitdaging bij de kermissen is de social distancing die op sommige attracties gewoonweg onmogelijk is, bijvoorbeeld in lunaparken waar centen in en uit machines komen.

Mondmaskers

Het onderwerp van de mondmaskers werd ook in de commissie Welzijn besproken. De minister wijst nogmaals op het onderscheid tussen de chirurgische maskers en de FFP-maskers die gebruikt worden voor thuisverpleging, in woonzorgcentra en ziekenhuizen. Daarnaast zijn er de community- of comfortmaskers die burgers in het dagdagelijkse leven of op het openbaar vervoer dragen. Dit soort maskers zal dus belangrijk worden in de exitstrategie. Ze worden verplicht vanaf 4 mei 2020 op het openbaar vervoer. De federale taskforce is verantwoordelijk voor de aankoop en import van chirurgische en FFP-maskers. Ook Vlaanderen heeft maskers besteld, bijvoorbeeld voor woonzorgcentra en de thuisverpleging. Deze bestellingen lopen.

De voorbije weken is iedereen hard aan het zoeken naar mogelijkheden om ook de productie van de chirurgische of FFP-maskers op te starten in Vlaanderen. Verschillende Vlaamse textielbedrijven hebben hun materiaal laten testen bij

Centexbel. De kwaliteit is voldoende voor comfortmaskers maar niet voor chirurgische of FFP-maskers. Het vinden of maken van de zogenaamde meltblowngrondstof blijft de bottleneck om zelf chirurgische en FFP-maskers te maken, zoals toegelicht tijdens de vorige gedachtewisseling. Bedrijven als Van Heurck en ECA hebben een machine gekocht om maskers te maken, maar zijn nu nog op zoek naar de juiste meltblowngrondstof. VLAIO en Catalisti hebben de opdracht gekregen om de initiatieven te bundelen en op te volgen. Ze werken daarbij nauw samen met vertegenwoordigers van PMV en Centexbel. Ze trachten vooral op langere termijn en op een economisch duurzame manier de strategische productie van zowel de meltblowngrondstof als van de chirurgische en FFP-maskers te verankeren in Vlaanderen. De langetermijnvisie is complementair aan de kortetermijnaankoop en -import van mondmaskers door de federale taskforce onder leiding van minister Philippe De Backer.

De Nationale Veiligheidsraad heeft op 24 april 2020 beslist dat burgers community- of comfortmaskers moeten dragen op het openbaar vervoer. Daarom heeft de Federale Regering een aantal initiatieven genomen voor mondmaskers en herbruikbare filters voor elke burger. De filters worden verspreid via de provincies of de steden en gemeenten. Daarnaast zijn er vrijwilligers- en burgerinitiatieven om mondmaskers van textiel te maken, met bijvoorbeeld de handleiding op www.maakjemondmasker.be. Deze week is dan ook de Nationale Naaiactie gelanceerd onder leiding van Lieven Scheire. De filters die door de Federale Regering worden uitgedeeld, zorgen in de textielmondmaskers voor extra bescherming. Ze kunnen dus mee gewassen worden met de textielmaskers en zijn herbruikbaar gedurende zeker een maand. De commotie in de media over de kwaliteit van het textiel van de mondmaskers is geluwd nu de experts duidelijk gemaakt hebben dat katoen volstaat.

Ook maatwerkbedrijven maken mondmaskers. De minister zal bij de toelichting over de sociale economie de meest recente cijfers geven over de actuele activiteiten- en tewerkstellingsgraad van de maatwerkbedrijven. De tendens van de bedrijfsactiviteiten zit in elk geval opnieuw in stijgende lijn. Er is dus sprake van een eerste voorzichtige graduele economische heropstart in de maatwerkeconomie. Wat de potentiële capaciteit van de maatwerkbedrijven voor de productie van stoffen herbruikbare mondmaskers of van ander medisch materiaal ten bate van de zorgsector betreft, leren de laatste cijfers dat op dit moment ongeveer dertig maatwerkbedrijven verspreid over Vlaanderen inzetten op de productie van spatmaskers, stoffen mondmaskers en chirurgische mondmaskers. Groep Maatwerk meldt een gemiddelde productiecapaciteit van duizend mondmaskers per dag per maatwerkbedrijf, in totaal ongeveer dertigduizend maskers. Deze productiecapaciteit verdubbelen is niet evident. Daarvoor zijn bijvoorbeeld bijkomende (naai)machines en opleiding nodig. Daarnaast wordt volop gezocht.

Voorts is er de stille arbeidsreserve voor het maken van mondmaskers. Femma is één van de vrijwilligersorganisaties die zich achter de oproep van de Nationale Naaiactie hebben geschaard, samen met steden, buurtcentra en vrijwilligers.

De minister zal de parlementsleden een overzicht bezorgen van alle maatwerkbedrijven die mondmaskers maken.

Apps om corona op te sporen

Het kabinet van federaal minister Philippe De Backer verzamelde verschillende initiatieven rond het ontwikkelen van track&trace-applicaties. Imec, het Vlaamse strategisch onderzoekscentrum voor nano-elektronica en digitale technologie, heeft de verschillende initiatieven geanalyseerd en advies gegeven over de apps. Het federaal niveau werkt aan een wettelijk kader dat de juiste veiligheids- en privacyvereisten beschrijft waaraan een eventuele track&trace-app moet voldoen.

Uiteraard is minister Crevits als minister van Economie sterk geïnteresseerd in een vlotte en efficiënte exitstrategie. Ze wil de bedrijven graag zo snel mogelijk zien heropstarten, maar op een veilige manier. Contacttracing, via manuele tracers of via een app, is daar een onderdeel van. Daarvoor is een veiligheids- en privacykader essentieel: zonder vertrouwen geen goede exitstrategie.

1.3. Steunmaatregelen

Het Vlaamse economisch beleid heeft zeer snel een pakket maatregelen in stelling gebracht met premies, faciliteiten voor uitstel, waarborgen en ook leningen. Het gaat voorlopig over meer dan 1 miljard euro aan subsidies, 3 miljard euro aan vrije waarborgcapaciteit en 350 miljoen extra kapitaal bij PMV en LRM. De maatregelen zijn complementair aan de federale maatregelen zoals de tijdelijke werkloosheid, het overbruggingsrecht en de mogelijkheden om sociale bijdragen en belastingen uit te stellen en te spreiden.

VLAIO geeft in de eerste plaats informatie over de Vlaamse maatregelen maar het contactcenter geeft ook basisinformatie over federale maatregelen. De huidige maatregelen zijn vooral bestemd om onmiddellijk zoveel mogelijk ondernemingen deze fase van de coronacrisis te laten doorkomen. Vandaar dat het brede, forfaitaire maatregelen zijn waarop een groot deel van de economie beroep kan doen.

De volgende stap is een noodfonds dat selectiever zal worden aangewend.

De instrumenten van PMV/z, zoals de achtergestelde startlening, en de kapitaalsinvesteringen door PMV blijven inzetbaar.

De kenmerken van zowel de coronahinderpremie als de compensatiepremie zijn voldoende duidelijk, de minister zal ze niet opnieuw herhalen. De hinderpremie is op kruisnelheid. De eenmalig forfaitaire compensatiepremie zal vanaf 4 mei 2020 kunnen worden aangevraagd via de webapplicatie van VLAIO.

VLAIO is ook gestart met een inspectieprogramma om misbruiken op te sporen. Controles vinden nu al plaats. VLAIO zal ook een fraudedetectietool op punt stellen op basis waarvan een risicoanalyse van de toegekende steundossiers kan worden gemaakt. Op basis van deze risicoanalyse zal de dienst Inspectie van VLAIO bijkomende gerichte controles uitvoeren.

1.3.1. *Hinderpremie*

Cijfers hinderpremie

Tot 29 april 2020 werden 117.946 coronahinderpremies aangevraagd. Er werden al 94.868 premies van 4000 euro betaald voor een totaal bedrag van 395 miljoen euro.

Daarnaast werd nog voor 8120 premies en voor een totaal bedrag van 33 miljoen euro een dossier opgestart. Deze aanvragen worden nog behandeld. De oorzaak is niet traagheid in de beoordeling maar wel de late indiening.

Er werden 14.346 aanvragen niet goedgekeurd. De voornaamste redenen hiervoor zijn:

- de onderneming moest niet verplicht sluiten;
- de onderneming voldoet niet aan de vereisten;
- de onderneming respecteert de opgelegde verplichte sluiting niet, wat in een aantal gevallen door de politie werd vastgesteld.

Daarnaast zijn er diverse andere redenen zoals ondernemingen die een dubbele aanvraag deden, bijvoorbeeld zowel voor de managementvennootschap als voor de exploitatievennootschap, of steun die werd aangevraagd voor een vestiging in het Waalse Gewest.

In zestien dossiers werd het toegekende steunbedrag teruggevorderd.

De aanvraag verloopt via een beveiligde en eenvoudige webapplicatie. Voor ondernemers die niet in staat zijn zelf digitaal een aanvraag in te dienen of hiervoor een volmacht aan hun boekhouder te geven, is een alternatief uitgewerkt. Aan de boekhouders en accountants is een webformulier ter beschikking gesteld met dezelfde vraagstelling als in de onlineaanvraag. Via dit webformulier werden tot nu 1600 aanvragen ingediend, tegenover 115.000 via de applicatie. De kwaliteit van de gegevens die de boekhouders bezorgen, is vaak niet goed: te summier qua omschrijving van de activiteit van de onderneming, onjuiste KBO-nummers enzovoort.

De sectorale verdeling van de toegekende steun in de coronahinderpremie is als volgt. Meer dan 42 procent van de dossiers komt uit de brede detailhandel inclusief bouw en vervoer, samen goed voor 172 miljoen euro. Bijna 26 procent van de dossiers betreft de horeca, goed voor ruim 100 miljoen euro. Nog eens 19 procent is te situeren in de dienstverlening aan personen, cultuur, kunst en vrije tijd. Deze sectoren vertegenwoordigen in totaal 87 procent van de dossiers. De vijf belangrijkste beroepscategorieën die een premie bekomen, zijn de restaurants, de kapsalons, de snack- en eetgelegenheden, de cafés en de schoonheidssalons. In de top acht staan ook garagesector, die de showrooms moest sluiten, de cosmetica-handel en natuurlijk de kledingwinkels.

De minister vervolgt met enkele cijfers over de rechtsvorm. Er werden in totaal meer dan 42.000 coronahinderpremies toegekend aan eenmanszaken. Dit is 44 procent van het totaal aantal toegekende hinderpremies. De bvba's zijn goed voor meer dan 36.000 premies of 38 procent. 18 procent van de organisaties heeft een andere rechtsvorm zoals nv, bv of vennootschap onder firma. 633 premies werden toegekend aan vzw's met personeel. Bijna 63 procent van de dossiers gaat over zelfstandige ondernemers zonder personeel. Verder heeft 26 procent van de begunstigten maximum vier personeelsleden. Minder dan 0,5 procent van de dossiers betreft middelgrote of grote ondernemingen. Die bekomen met 4,6 miljoen ongeveer 1,1 procent van het uitgekeerde budget. Het is niet onlogisch dat in deze categorie er meer ondernemingen zijn met meerdere vestigingen.

VLAIO beschikt nog niet over cijfers over de verdeling tussen zelfstandigen in hoofdberoep en zelfstandigen in bijberoep. De minister zal die informatie pas later kunnen meedelen.

Cijfers dagpremie

Voor de eerste periode van dagpremies sinds 6 april 2020 werd voor circa 95.000 dossiers ongeveer 100 miljoen euro aan premies toegekend per week. Dit bedrag is wegens de versoepelingen stelselmatig aan het afnemen. De opening van de tuincentra en doe-het-zelfzaken geeft een beperkte afname van ongeveer 1 miljoen euro voor een honderdtal dossiers. De zaken die mogen opengaan, worden geselecteerd op basis van NACE-code. De relatie met de NACE-codes is wel niet altijd eenduidig, maar er wordt getracht ze zo zuiver mogelijk te houden.

De eerste grote daling wordt verwacht vanaf 11 mei 2020. Dit gaat over ongeveer 36.000 dossiers. De vergoeding per week neemt dan af met 42 miljoen. De opstart van de contactberoepen op 18 mei 2020 zou een verdere daling met 20.000 dossiers en 19 miljoen euro betekenen. De dagpremies voor de horeca en

recreatiesector vertegenwoordigen dan nog een budget van meer dan 39 miljoen euro per week voor meer dan 37.000 dossiers.

Evaluatie hinderpremie en voorlopige conclusies

De gedetailleerde cijfers maken duidelijk welke budgettaire impact een maatregel van 4000 euro per bedrijf heeft. De dagpremies worden in principe uitgekeerd tot het moment van de opening. Als bepaalde activiteiten om gezondheidsredenen opnieuw moeten sluiten, kan er mogelijk terug aanspraak op de premie worden gemaakt. De Vlaamse Regering werkt aan een evaluatie van het geheel van deze maatregelen.

Op basis van de prognoses zal het totaalbedrag voor de coronahinderpremie oplopen tot 1.073.633.715 euro of bijna 1,1 miljard euro. Daarbij komt nog de kostprijs van de compensatiepremie waarop er pas begin mei 2020 een eerste zicht zal zijn.

De premies zijn aangeslagen en algemeen bekend bij de ondernemers. De kleine zelfstandige, de eenmanszaak en de kleine besloten vennootschap vormen de grootste groep begunstigden. Dit wordt bevestigd door de gegevens inzake ondernemersgrootte.

Naar processen en snelheid van werken, levert VLAIO uitstekend werk. Het agentschap is er in geslaagd een totaal nieuw steuninstrument in de markt te zetten dat niet alleen eenvoudig toegankelijk is maar dat ook de dossiers snel verwerkt en de premies vlot uitbetaalt. Dit zijn, gegeven de omstandigheden, zeer belangrijke elementen. De administratie probeert ook dossier per dossier te bekijken hoe ondernemers die uit de boot vallen toch kunnen worden geholpen. De minister uit haar bijzondere appreciatie voor al wie hard werkt om ondernemingen steun te kunnen bieden.

1.3.2. Waarborgen

Een belangrijk instrument om de bankfinanciering van bedrijven te garanderen in crisissomstandigheden zijn de overheidswaarborgen. Met de waarborginstrumenten zal de overheid de bedrijven ondersteunen in hun financieringsnoden op langere termijn, dus langer dan twaalf maanden. Het wordt duidelijk dat heel wat bedrijven financiering zullen nodig hebben voor een langere termijn. Vlaanderen biedt steun aan bedrijven met liquiditeiten om de crisis door te komen. Ook komen er maatregelen om een relance te steunen via werkkapitaal of investeringskredieten. Op die manier zorgt de overheid voor een structureel herstel van het economisch weefsel en draagt ze zorg voor bedrijven die meer dan twaalf maanden nodig hebben om hun situatie financieel op orde te krijgen.

In de plenaire vergadering van 29 april 2020 gaf de minister al een stand van zaken. Ze herinnert aan het vruchtbare bankenoverleg van 27 april 2020 waar voor alle aspecten groen licht werd gegeven. Vlaanderen zal complementair optreden ten opzichte van de Federale Regering. De 100 miljoen euro aan bijkomende waarborgcapaciteit voor crisiswaarborgen voor overbruggingskredieten wordt hierdoor ook met meer focus ingezet. De crisiswaarborgen zullen specifiek dienen voor:

- werkkapitaalkredieten voor het aflossen van bestaande niet-bancaire schulden die ouder zijn dan drie maanden, tot twaalf maanden;
- voor de verlenging van kredieten en kredietlijnen waarvoor reeds een waarborg werd toegekend als de bank een betalingsuitstel van meer dan zes maanden toestaat;
- voor de verlenging van leasingovereenkomsten, waarvoor de waarborg beperkt is tot 50 procent.

De Gigarantwaarborgen gelden voor kredieten van langer dan twaalf maanden. Voor de gewone waarborgen is er een oproep om de budgetten te verdelen onder de banken. De banken kunnen nu al rekening houden met die waarborgen bij de beoordeling van hun dossiers.

Kredietverzekering

Wat de kredietverzekering ter dekking van export betreft, is er een overeenkomst van de Nationale Bank om via Credendo, de federale instelling voor exportkredieten, een herverzekering op te zetten voor de Belgische kredietverzekeraars. Dit is een goede maatregel om de uitvoer te blijven ondersteunen en de liquiditeit van de exporteurs te beschermen.

Leningen

De Vlaamse Regering kiest voorts voor achtergestelde leningen om de kapitaalstructuur van de kmo's te versterken. De voornaamste kenmerken zijn:

- minimum 25.000 euro en maximum 2.000.000 euro met een bijkomend engagement van andere financiers, optioneel verhoogbaar tot 3.500.000 euro;
- in één schijf op te nemen;
- een looptijd van drie jaar met integrale terugbetaling op de eindvervaldag voor start-ups en scale-ups of terugbetaling vanaf 24 maanden;
- een jaarlijkse, uitgestelde interest van 5 procent voor de start-ups en scale-ups en 4,5 procent voor de andere kmo's, integraal betaalbaar op eindvervaldag.

Voor start-ups en scale-ups komt er een conversierecht zodat de hoofdsom en de uitstaande interesten bij een kapitaalronde of een exit kunnen omgezet worden in aandelen aan een korting van 25 procent op de aandelenprijs van die kapitaalronde. De Vlaamse Regering verwacht van de banken dat ze de lopende financieringen van deze bedrijven gedurende minstens zes maanden aanhouden. PMV is op dit moment in bespreking met het Europees Investeringsfonds over een waarborging. Indien de coronalening onder één van de EIF-garantieschema's kan worden aangemeld, dan zal de uitgestelde interest neerwaarts kunnen herzien worden tot minimum 3 procent.

De Vlaamse Regering onderzoekt voorts een uitbreiding van de Winwinlening. Als achtergestelde lening is de Winwinlening complementair aan de federale taxshelter voor kapitaalparticipaties in start-ups en scale-ups. De Vlaamse Regering gaat na of het mogelijk is om de looptijd van de leningen die aflopen in 2020 vrijwillig met maximum twee jaar te verlengen, om kortere looptijden en hogere maxima toe te staan alsook een tijdelijke verhoging van het eenmalige belastingkrediet. Deze formules worden nog bekeken, een beslissing moet nog worden genomen.

De Vlaamse Regering hield al een vruchtbare gedachtewisseling over het overbruggingskrediet voor handelshuur. Aan het dossier wordt naarstig voortgewerkt.

Steun aan sectoren en noodfonds

In de Vlaamse Regering werd afgesproken dat elke minister de in aanmerking komende dossiers voor het noodfonds zal klaarmaken en laten doorstromen. De volgende weken zal gekeken worden naar de manier waarop het noodfonds kan worden verdeeld. Ook over het noodfonds zijn er dus nog geen concrete beslissingen genomen.

Het dossier van SN Brussels Airlines wordt in eerste instantie door de federale overheid behandeld. Bij PMV ligt er nog geen dossier voor, de maatschappij heeft

nog geen contacten met Lufthansa. Zo er toch een aanvraag zal komen, zal die worden bekeken.

Ethische voorwaarden aan steun

De minister meent dat er goede technieken in voege zijn om de ethische voorwaarden voor steun van het Vlaamse Gewest aan bedrijven te bewaken. Alleen bedrijven met een zetel in Vlaanderen komen in aanmerking. Er moet altijd creatie zijn van toegevoegde waarde in Vlaanderen. Er wordt ook steeds een onderzoek gedaan naar betrouwbaarheid van de aandeelhouders of eigenaars van het bedrijf en de bereidheid van de eigenaar zijn bedrijf te blijven ondersteunen. Dat betekent dat er wordt nagegaan of er in hoofde van de eigenaar of aandeelhouder geen negatieve elementen zijn die een weigeringsbeslissing zouden noodzakelijk maken. Als een vennootschap in een belastingparadijs deels eigenaar is, dan is dit een ernstig knipperlicht. Bovendien maakt het criterium 'geen aanwezigheid van fraude' een standaardonderdeel uit van het onderzoek bij elke lening of kapitaalverstrekking. In financieringsdossiers van PMV worden altijd beperkingen opgelegd qua uitkering van dividenden of zelfs managementfee's. Bij Gigarant staat een tewerkstellingsengagement in de overeenkomst.

1.4. Innovatie en relance

Innovatieprojecten

Over het aantal aanvragen voor onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten en kmo-groeisubsidie is er goed nieuws. Net als in maart, is er in april 2020 absoluut nog geen terugval in het aantal aanvragen. In de periode tussen 16 maart en 27 april 2020 zijn er 84 aanvragen voor O&O-projecten ingediend. In dezelfde periode in 2019 waren er 49 aanvragen. Voor de kmo-groeisubsidie werden in de periode tussen 16 maart en 27 april 2020 94 aanvragen ingediend, tegenover 53 in 2019.

De minister vindt het hoopgevend dat de innovatiemotor voorlopig op een hoog toerental lijkt te blijven draaien.

De kortere goedkeuringsprocedure voor ontwikkelingsprojecten van minder dan 250.000 euro is in een eerste testfase gestart en werd in het Hermesbeslissingscomité van 23 april 2020 toegelicht. In deze testfase bedroeg de gemiddelde tijd tussen indiening en beslissing 7,15 weken tegenover 14,30 in een gelijkaardige periode vorig jaar. De doorlooptijd werd dus gehalveerd met de nieuwe procedure. Dit is dus een succes en het garandeert snellere duidelijkheid voor de innovatieve kmo's. Het proefproject wordt dan ook zeker voortgezet.

VLAIO denkt dat het niet nodig is om ondernemingen te benaderen voor eventuele verlenging van termijnen voor lopende projecten. Het is beter de termijnen te behouden. De mogelijkheid staat echter op de website en de projectadviseurs hebben er aandacht voor. VLAIO legt voor elke onderneming dezelfde soepelheid aan de dag. Een eventuele nieuwe timing wordt in samenspraak tussen bedrijf en projectadviseur vastgelegd.

Clusters

De werking van de clusters wordt opgevolgd via het maandelijks overleg van VLAIO met de speerpuntclusters. De voorbij jaren is fors geïnvesteerd in die samenwerkingsverbanden. Als deze clusters door de crisis zouden verbrokkelen, betekent dit een zware terugslag. Afhankelijk van het thema zijn er soms clusterprojecten die enige vertraging oplopen. Door VLAIO wordt verlenging van de projecten flexibel toegestaan. Voor bijkomende kosten die gemaakt worden tijdens de opschorting van projecten, kan VLAIO vlot een herschikking van de

toegekende middelen toestaan. Nieuwe projectaanvragen voor het najaar van 2020 zouden ook vertraging kunnen oplopen.

Het opstarten van dergelijke samenwerkingsprojecten ligt moeilijker. Voor die projecten waren de workshops en afstemmingsmomenten in april en mei 2020 gepland. Waar mogelijk worden deze vervangen door digitale meetings, maar die verlopen niet altijd even vlot.

De speerpuntclusters blijven actief de clusterleden ondersteunen. Twee speerpuntclusters hebben zelfs een specifieke actie opgezet over de coronaproblemen. VIL, de logistieke cluster, nam het initiatief voor de Logistics Resilience Task Force. Hierin werkt het samen met bedrijven, sectororganisaties en overheden aan acties voor de heropstart, maar ook aan acties om voor de langere termijn meer 'crisisproof' te worden.

Catalisti brengt bedrijven en andere organisaties samen om de productie van beschermmateriaal te faciliteren.

Stuurcomité

De Vlaamse Regering is bezig een stuurcomité met onafhankelijke experts op te richten. Daarover zal zeer binnenkort worden gecommuniceerd. De minister hoopt het parlement spoedig te kunnen informeren over een concrete planning.

2. Beleidsdomein Werk en Sociale Economie

2.1. Dienstenchequesector

De ondersteuningsmaatregelen voor de dienstenchequesector zijn verlengd tot 10 mei 2020. Van de extra vergoeding moet 25 procent in veiligheid worden geïnvesteerd. Een verdere concretisering van deze regel staat sinds maandag 27 april 2020 op de website.

De eerste subsidies zijn uitbetaald. Steeds meer ondernemingen tonen zich bereid opnieuw te starten. De minister heeft nog geen zicht op het exacte aantal dienstenchequeondernemingen en werknemers dat de afgelopen weken de activiteiten heeft hervat, noch op het aantal gebruikers dat opnieuw een beroep zou doen op de poetshulp. De administratie houdt wel nauwlettend het activiteitsniveau in de sector in het oog. Vooralsnog is er geen massale heropstart. Vermoedelijk zal dat de eerste week van mei 2020 wel het geval zijn.

Er is ook duidelijk gecommuniceerd aan de gebruikers. Op de website staat duidelijk welk beschermingsmateriaal in aanmerking komt en hoe de extra middelen voor veiligheid moeten worden aangewend. De richtlijnen zijn ook afgestemd op de generieke gids van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk. De omgang met veiligheid in de sector werd door de sectorale sociale partners op 29 april 2020 besproken en wordt begin mei 2020 formeel besproken in het paritair comité.

De algemene richtlijn blijft wel dat wanneer er bij een gebruiker niet veilig kan worden gepoetst, daar niet mag worden gewerkt. Dit betekent niet dat de hele onderneming daarom moet sluiten. Als een onderneming de veiligheidsvoorwaarden niet naleeft, is sluiting wel een mogelijke sanctie. De bezorgdheid om de veiligheid van de huishoudhulpen beperkt zich dus niet tot woorden, maar vertaalt zich ook in duidelijke actie.

Voor huishoudhulpen die niet aan de slag kunnen, is er de federale versterkte tijdelijke werkloosheid. Die wordt in Vlaanderen aangevuld met de energiepremie, een tijdelijk bijkomend vangnet voor de kwetsbare werknemers in deze sector.

2.2. Sociale economie

Wat betreft de sociale economie houdt het Departement WSE wekelijks een korte enquête over de activiteits- en tewerkstellingsgraad in de maatwerkbedrijven. Daaruit blijkt een lichte verschuiving naar meer tewerkstelling. Het aantal tewerkgestelde doelgroepwerknemers steeg van 19 procent naar 28 procent. De tijdelijke werkloosheid bij de doelgroepwerknemers daalde van 79 procent naar 62 procent. Het aantal maatwerkbedrijven dat kampt met hogere ziektecijfers daalt van 27 procent naar 17 procent. Dit zijn hoopgevende cijfers.

Heel wat bedrijven willen gradueel heropstarten in veilige omstandigheden. De Vlaamse Regering heeft 1,6 miljoen euro vrijgemaakt voor aanpassing van de werkplekken en beschermingsmateriaal.

Het is nog iets te vroeg om al een correcte en volledige inschatting te maken van de behoefte aan extra begeleiding en extra zorgomkadering tijdens de post-coronaperiode. Ook het Steunpunt Activering op Maat uit West-Vlaanderen uitte zijn bezorgdheid daarover. De minister is in overleg met de twee grote maatwerkkoepels en met de LDE-koepel over vragen naar extra begeleiding en zorg. De minister heeft hen gevraagd om een voorstel daarover uit te werken.

Maatwerkbedrijven kunnen ook via de enclavewerking samenwerken met de reguliere bedrijven. Tot nu toe hebben zestien maatwerkbedrijven aangegeven te willen samenwerken met land- of tuinbouwbedrijven.

2.3. Impact op de arbeidsmarkt

Inactieven

Er werden verschillende vragen gesteld over het bereiken van inactieven. Het is een goede zaak dat VDAB in het regeerakkoord een uitbreiding van het takenpakket tot activerings-, loopbaan en dataregisseur in het vooruitzicht gesteld kreeg. VDAB beschikt echter vooralsnog niet over het mandaat daartoe. Dat vergt een grondige aanpassing van de regelgeving, rekening houdend met de privacywetgeving. Het ontwerp van kaderdecreet is op 24 april 2020 definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering en kan nu worden behandeld in het Vlaams Parlement (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 281/1).

VDAB kan momenteel wel niet-beroepsactieve personen die zich vrijwillig inschrijven begeleiden en het aanbod van onlineleren doen.

Interimactiviteit

Op 24 april 2020 telde Vlaanderen 201.044 niet-werkende werkzoekenden, dat is 11,5 procent meer dan op hetzelfde moment een jaar geleden. Een belangrijke groep van werkzoekenden wisselt periodes van werkloosheid af met uitzendopdrachten. Hun aantal is met bijna 35 procent gedaald ten opzichte van het begin van de coronamaatregelen. Kortgeschoolden en personen met een migratieachtergrond zijn inderdaad sterk vertegenwoordigd in de uitzendsector, dus allicht zullen zij de gevolgen van deze crisis eerst dragen.

Nog op 24 april 2020 hadden 34.159 VDAB-klanten in hun dossier geregistreerd dat ze geïnteresseerd zijn om tijdelijk bij te springen in sectoren die door de coronacrisis met een tekort aan arbeidskrachten kampen. De minister is tevreden

met de goedwerkende uitzendsector die een belangrijke rol speelt in het vlottend houden van de essentiële sectoren en bij de opstart van de bedrijven.

Hoe vlot de heropstart van de economie zal gaan, is moeilijk te voorspellen. De minister merkt een grote verantwoordelijkheidszin bij de meeste ondernemingen.

Tijdelijke werkloosheid

Voor de antwoorden op de vragen over de uitbetaling van de uitkeringen voor tijdelijke werkloosheid door de Hulpkas voor Werkloosheidsuitkeringen verwijst de minister naar haar antwoorden in de plenaire vergadering van 29 april 2020. Er is nooit een formele vraag geweest van de federale overheid om bij te springen, maar het aanbod om te ondersteunen is er wel.

VDAB werkt aan de graduele heropening van de fysieke locaties, belangrijk voor wie online niet kan worden geholpen.

Tijdelijke werkloosheid wegens overmacht tijdens de coronacrisis is een maatregel om onder andere te vermijden dat werkgevers hun medewerkers zouden ontslaan. Het is een vangnet in deze extreme en onverwachte crisis en moet ervoor zorgen dat onze ondernemers de draad opnieuw kunnen oppikken. Elke vorm van misbruik van deze ondersteuningsmaatregel is dan ook ten zeerste te betreuren. Het is niet productief om elk individueel ondernemingsdossier hier te bespreken. De minister vraagt de parlementsleden opmerkingen over misbruik aan haar kabinet te bezorgen, dat die zal doorgeven aan de bevoegde instanties.

Voor praktische vragen over de eenmalige Vlaamse premie voor water en energie verwijst minister Crevits naar de Vlaamse minister bevoegd voor Omgeving en Energie.

Om te vermijden dat tijdelijke werkloosheid omslaat in structurele werkloosheid, is het perspectief op heropening uitermate belangrijk. De heropening van bedrijven en winkels zal een eerste beeld geven van de hervatting van de tewerkstelling. VDAB organiseert zich om te kunnen omgaan met de nieuwe realiteit. De Vlaamse Regering zal erop toezien dat de relancemaatregelen arbeidsgericht zijn.

2.4. Exitstrategie

Kinderopvang

Over de kinderopvang heeft minister van Welzijn Wouter Beke op 30 april 2020 een bericht verspreid. Het heropstarten van het werk zal moeilijk verlopen als er geen opvang is voor kinderen. In het bijzonder voor de beroepen waar thuiswerk niet mogelijk is, zoals in de dienstenchequesector, vormt dit een probleem. Ook thuiswerk combineren met de opvang van kinderen is geen evidentie.

De minister verwijst naar de communicatie van de minister van Welzijn. Gradueel zal de kinderopvang, beginnende met de kinderen van nul tot drie jaar, heropenen. Voor wie moet gaan werken vanaf 4 mei 2020 zal er kinderopvang zijn hetzij op school, hetzij in de naschoolse kinderopvang. In de komende dagen worden praktische afspraken gemaakt voor de weken nadien, bijvoorbeeld voor de gedeeltelijke heropstart van de scholen. Overleg is nodig want ook in de scholen worden maatregelen van social distancing genomen.

Veilige werkomstandigheden

De controle op de veilige werkomstandigheden gebeurt door de federale inspectiediensten, in het bijzonder door de inspectiedienst Toezicht Welzijn op het Werk.

Zolang de coronamaatregelen van kracht zijn, zal deze dienst strenge controles houden op het naleven ervan.

In de dienstenchequesector schenkt ook de Vlaamse Sociale Inspectie bijzondere aandacht aan de veilige werkomstandigheden. Dit betekent dat de Vlaamse Sociale Inspectie en de federale sociale inspectiediensten in hun samenwerking tijdelijk andere accenten moeten leggen. De Vlaamse Sociale Inspectie heeft in overleg met de Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst en het openbaar ministerie haar manier van werken ook tijdelijk moeten aanpassen aan de huidige omstandigheden. Ze voert nog steeds grondige controles uit, maar de focus ligt wel op de deskcontroles, bijvoorbeeld op de lonen van de economische migranten, de buitenlandse uitzendkantoren enzovoort. De Vlaamse Sociale Inspectie zal haar werking blijven aanpassen in functie van de beslissingen van de Nationale Veiligheidsraad.

Duaal leren

Vanaf 4 mei 2020 wordt een gefaseerde heropstart van bedrijven voorzien. Voor het heropstarten van het duaal leren wordt voor de werkplekcomponent de gefaseerde heropstart van de economie gevolgd. Van zodra de onderneming haar activiteiten terug kan hervatten of wanneer deze niet gestopt zijn, mag de leerling in een alternerende opleiding opnieuw naar de werkplek mits enkele voorwaarden vervuld zijn. Ondernemingen kunnen voor alle vragen met betrekking tot het duaal leren steeds terecht bij de sectorale partnerschappen.

In haar overleg met hen heeft de minister de ondernemers specifieke aandacht gevraagd voor werknemers in IBO-trajecten en voor leerlingen in duaal leren. Ook in coronatijden wordt de promotie van duaal leren voortgezet. Syntra Vlaanderen heeft een derde campagnegolf gepland waarin wordt gefocust op jongeren en hun ouders, maar daarnaast worden ook de scholen en ondernemingen geïnformeerd.

Coronatracers

Dit onderwerp kwam al in verschillende commissies aan bod. Het kwam ook aan bod in de plenaire vergadering van 29 april 2020. De Vlaamse Regering zet alles op alles om de coronatracers aan te werven. Tot de avond van 30 april 2020 kan daarvoor een offerte worden ingediend en allicht wordt er snel gegund. Er zal nog een bijkomende oproep gebeuren voor tracers, ook minister Bart Somers zal daartoe een initiatief nemen.

Loopbaancheques

Wat de loopbaancheques en de herscholing voor de zorgsector betreft, is het VDAB niet ontgaan dat werknemers deze bijzondere periode aangrijpen om na te denken over hun professionele toekomst. In de afgelopen dagen is er een onlinecommunicatiecampagne gestart die het loopbaanadvies in de kijker zet. Er wordt in eerste instantie verwezen naar de e-coaches van VDAB die de mogelijkheden van de loopbaancheque in de verf zetten.

VDAB beschikt momenteel niet over de contactgegevens van de tijdelijk werklozen, waardoor het agentschap ze niet rechtstreeks kan aanschrijven. Er loopt een aanvraag voor een machtiging aan VDAB, maar het agentschap onderzoekt ook hoe het binnen het huidige kader de tijdelijk werkzoekenden het best kan bereiken. Zo heeft VDAB door middel van een banner op de website de aandacht gevestigd op het feit dat ook tijdelijk werklozen recht hebben op een loopbaancheque.

VDAB is voorts heel actief in het toeleiden naar vacatures in de zorgsector. Gelet op de gevraagde kwalificaties gaat het vaak om langere trajecten. Bovendien is

het aantal vacatures voor bijvoorbeeld verpleegkundigen, maar ook voor andere beroepen in de zorgsector, de afgelopen weken sterk gedaald ten aanzien van de periode voor de coronacrisis. De sector heeft zich op COVID-19 georganiseerd, waardoor alle niet-essentiële zorgtaken voorlopig werden geschrapt.

VDAB zet sterk in op de knelpunten inzake arbeidskrachten en zal daar bij de relance veel aandacht aan besteden.

Veilig aan het werk

Tot slot wijst de minister erop dat de generieke gids van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk 'Veilig aan het werk' beschikbaar is op de website van de FOD Werkgelegenheid. De tien concrete tips voor een veilige werkplek van VLAIO zijn hierop geïnspireerd.

Als in een sector een sectorale gids wordt opgesteld of een protocol wordt afgesloten door de leden van het betreffende paritair comité, wordt die ook gepubliceerd door de FOD Werkgelegenheid. De FOD Werkgelegenheid is echter niet verantwoordelijk voor de inhoud van de sectorgidsen of de protocollen die in de paritaire comités werden besproken. Zo gewenst, kan de minister nagaan of die informatie ook op de website van VLAIO kan worden gezet.

II. Bespreking

1. Vragen en opmerkingen van de leden

Tussenkomst van Andries Gryffroy

Andries Gryffroy feliciteert VLAIO en dankt namens zijn fractie het agentschap voor de geleverde inspanningen. Deze overheidsdienst heeft bewezen dat ze zeer goed werk verricht. Hij vraagt de minister deze boodschap over te brengen aan VLAIO.

Een eerste vraag van het lid is of het grote aantal weigeringen van de hinderpremie het resultaat is van interne controles.

Wat moet er verstaan worden onder de mogelijke evaluatie van de dagpremies?

Waarom hebben enkel start-ups en scale-ups een conversierecht bij de achtergestelde coronalening?

De minister heeft al de maatregelen inzake achtergestelde leningen, waarborgen, Gigarant enzovoort toegelicht. Maar een onderneming heeft een bepaalde kredietlijn bij een bank, waar alles in vervat zit, alle vormen van kredieten maar ook de borgen ervoor. Als PMV/z zich borg stelt, is dat gunstig voor de kredietlijn. Als een firma meer wil lenen dan de kredietlijn, kan het zijn dat de bank de verhouding vreemd/eigen vermogen niet meer gunstig vindt en de onderneming vraagt meer eigen vermogen in te brengen.

Het lid kan zich voorstellen dat de Vlaamse Regering eraan denkt de Winwinlening niet langer te beperken tot 200.000 euro per kmo, maar ook het belastingkrediet en de looptijd op te trekken. Ook die Winwinlening is echter vreemd vermogen. Op het federale niveau zijn er daarvoor twee kapitaalsystemen, namelijk de taxshelter voor start-ups en scale-ups. De definitie van start-up en scale-up is echter zeer rigide. Het lid vraagt de minister aan te dringen bij het federale niveau om de voorwaarden aan te passen en te verruimen tot alle kmo's in transitie, bijvoorbeeld omdat ze veel investeringen hebben door een omschakeling naar een nieuwe product wegens de coronacrisis of omdat ze veel moeten investeren in meer telewerk.

Als de minister er niet in slaagt het federale niveau te overtuigen, vraagt hij dat ze aan een Vlaams systeem denkt, een soort winwinkapitaalsysteem via PMV. Ook voor de Winwinlening is op een bepaald moment beslist om niet langer te wachten op het federale niveau.

Tussenkomst van Imade Annouri

Imade Annouri weet dat handelaars op verdere instructies wachten over de mogelijkheden om hun winkel te openen vanaf 11 mei 2020. Hoe zullen de voorbereidingen precies verlopen en hoe en wanneer zullen ze daarover worden geïnformeerd? De experts en de overheid vragen de burgers om niet allemaal tegelijk te gaan winkelen. Hoe zal dat concreet worden georganiseerd en gecontroleerd?

Voorts informeert het lid of er een draaiboek of plan is voor het geval er een nieuwe piek is en ondernemingen en handelszaken opnieuw de deuren moeten sluiten.

VDAB kreeg van deze Vlaamse Regering een grote opdracht, namelijk de werkgelegenheidsgraad opkrikken met 120.000 mensen extra aan de slag. Groen vreesde al voor de haalbaarheid gezien de beperkte middelen van VDAB. Professor Stijn Baert, lid van het relancecomité, vindt terecht dat die ambitie niet mag verlaten worden. Nu is het echter zo dat VDAB heel wat meer werklozen moet begeleiden. Zullen er, gezien de andere constellatie, meer ondersteuning en extra middelen vrijgemaakt worden voor VDAB?

De regering stelde een comité samen met zes experts, die allen een grote verdienste hebben, erkent het lid. De minister gaf echter eerder aan dat ze een duurzame en ecologische relance wil, maar geen enkel lid van het relancecomité is expert daarin, evenmin in aspecten als telewerk en werkbaar werk. Hoe zullen de huidige zes leden samenwerken met andere experts? Wat is het juiste doel van de werkgroep?

Tussenkomst van Tom Ongena

Tom Ongena vreest dat, doordat heel wat bedrijven zullen moeten saneren, veel tijdelijk werklozen in de gewone werkloosheid terecht zullen komen. Het lid suggereert dat VDAB nu al de tijdelijk werklozen – er is sprake van 1,3 miljoen mensen in dat geval, goed voor 800.000 vte's – contacteert om hen het VDAB-aanbod kenbaar te maken: de coronavacatures, de opleidingsmogelijkheden, loopbaanbegeleiding, loopbaancheques enzovoort. Acht de minister een dergelijk proactief optreden van VDAB mogelijk?

Tussenkomst van Ilse Malfroot

Ilse Malfroot vindt de heropstart van de openbare markten op 11 mei 2020 vrij laat. Daar ze in de buitenlucht plaatsvinden, zijn ze veiliger dan de winkels. Heel wat van de marktkramers zijn kleine zelfstandigen die al zeven weken geen inkomsten hebben. Komen er voor hen nog extra maatregelen?

Het gemeentebestuur van Ninove heeft, op advies van de gouverneur, beslist om de voedingskramen met vaste standplaats, in een afgelegen plaats met geen of nauwelijks voedingswinkels, toch te sluiten. Volgens het ministerieel besluit is dat nochtans niet nodig en in West-Vlaanderen en Vlaams-Brabant blijven ze gewoon open. Het besluit is volgens het lid duidelijk, maar de FAQ niet altijd, waardoor gemeenten en provincies er eigen interpretaties aan geven met oneerlijke concurrentie tussen supermarkten en voedingskramen tot gevolg. Een gebraden kip mag wel worden verkocht in een supermarkt maar niet aan een kraam. Hoe denkt de

minister daarover? Waarom communiceert ze niet duidelijk dat die kramen wel degelijk open mogen?

Ilse Malfroot informeert voorts wanneer de visvijvers en bijhorende kantines open mogen. De minister had het in haar betoog niet over de vrijetijdsactiviteiten, hoewel bijvoorbeeld bij vissen de sociale afstand kan worden bewaard.

Tot op vandaag zijn er nog geen data zijn voor de heropstart van horeca en evenementen. Tot 31 augustus 2020 mogen er trouwens helemaal geen grote evenementen worden georganiseerd. Weet de minister of er nog bijkomende maatregelen komen voor de horecasector? Zo ja, welke? De restaurants die nog afhaaldiensten verzorgen, halen om en bij de 30 procent van hun gewone omzet. Sommige hebben net kredieten aangegaan voor renovatie of uitbreiding en dergelijke. Banken hebben daar niet altijd begrip voor en weigeren soms uitstel van betaling.

Uitstel van sociale bijdragen is mogelijk, maar dat betekent gewoon dat deze zelfstandigen volgend jaar dubbel moeten betalen. Ondanks de sluiting moeten de horecazaken overigens de billijke vergoeding, SABAM, verzekeringen enzovoort blijven betalen. Is al met de sector overlegd over de mate waarin de overheid kan bijdragen? De hinderpremie zal in veel gevallen slechts een maand huur compenseren. Ilse Malfroot vreest voor heel wat faillissementen en vraagt de sector extra te ondersteunen.

Tussenkoms van Axel Ronse

Axel Ronse merkt dat dienstenchequebedrijven hun personeel het nodige beschermingsmateriaal ter beschikking stellen. Toch zijn er enkele die dat nog niet doen. Het lid vraagt om daarover met Federgon in dialoog te treden.

Voorts vraagt *Axel Ronse* er bij het federale niveau op aan te dringen om tijdelijk de tijdelijke werkloosheidsuitkering te laten combineren met werk in andere sectoren dan enkel de bos- en de tuinbouw. Zo kunnen flexijobbers nu hun normale bijjob niet doen omdat ze vrezen hun tijdelijke werkloosheidsuitkering te verliezen. Dit dreigt een werkloosheidsval te worden, terwijl ondernemers die willen opstarten niet hun normale extra arbeidskrachten niet kunnen inzetten.

Het lid houdt voorts een warm pleidooi om de onbelaste bonus voor werknemers alsnog te bepleiten bij de Federale Regering, te meer daar het de overheid niets kost. Het houdt mensen gemotiveerd en aan de slag.

Axel Ronse is tevreden dat er goed gecontroleerd wordt op misbruiken bij de premies. Het gaat over zeer veel middelen.

Het lid informeert tot slot of er al vacatures voor contacttracers gepubliceerd zijn en zo ja, waar.

Tussenkoms van Maaïke De Vreese

Maaïke De Vreese vraagt de minister om elke week verslag uit te brengen over hoe ver het staat met de oplossing voor de handelshuur.

Het lid vraagt de informatie van de verschillende sectoren te stroomlijnen. Zo staat op de website van UNIZO dat een plexiglas in een bestelwagen volstaat voor een veilige verplaatsing met meerdere werknemers, maar de Bouwunie geeft andere informatie.

Een vennootschap waar twee echtgenoten elk een vestigingsplaats beheren, krijgt maar één hinderpremie, terwijl eenmansvennootschappen met één werknemer in dat geval recht hebben op twee premies. Als een dergelijke situatie aan VLAIO wordt gemeld, gaat het dan op een andere manier met de dossiers om? Hoe worden andere ondernemers in gelijkaardige situaties op de hoogte gesteld? Zo heeft ze weet van een uitbater van een coworkingspace die de hinderpremie kreeg, terwijl die aan een andere geweigerd werd. Het lid vraagt om de sectoren in ieder geval op de hoogte te brengen als er wijzigingen zijn in de beoordeling van de dossiers.

Brugge heeft heel wat souvenirwinkels die ook na 11 mei 2020 geen klanten zullen hebben, omdat er geen toeristen zullen zijn. Maaïke De Vreese vraagt of de souvenirwinkels ook beroep zullen kunnen doen op het noodfonds voor de toeristische sector.

Tussenkoms van Kurt Vanryckeghem

Kurt Vanryckeghem houdt een warm pleidooi voor steun aan de eventsector die zwaar getroffen is en allicht als allerlaatste terug zal opstarten. Hij vraagt de minister in dialoog te gaan met deze belangrijke sector met 3200 ondernemingen, 80.000 jobs en een jaarlijkse omzet van 5 miljard euro.

Tussenkoms van Caroline Gennez

Ook *Caroline Gennez* vraagt om experts inzake duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen aan de relancegroep toe te voegen of hun expertise in te huren.

Het lid informeert voorts naar de exacte timing van en de criteria voor het noodfonds. Kan ook het hoger onderwijs er bijvoorbeeld een beroep op doen? Het is hoog tijd om een en ander wat specifiek te omschrijven. Het bedrag van 200 miljoen euro is natuurlijk ook niet onuitputtelijk.

De sp.a-fractie vindt dat bedrijven die eerlijke fiscaliteit niet hoog in het vaandel dragen geen recht hebben op solidariteit van de gemeenschap. Denemarken, Frankrijk en Polen kennen enkel steun toe aan bedrijven die geen linken hebben met belastingparadijzen of die goed scoren op vlak van eerlijke fiscaliteit. Federaal minister Alexander De Croo wil dat in overweging nemen, de Vlaamse Regering ook. Het parlementslid vraagt dan ook om die ethische clausule snel in te voeren als voorwaarde voor waarborgen en steunmaatregelen.

De fractie van het lid heeft al gevraagd om zoveel mogelijk controle op de dienstenchequebedrijven uit te voeren. Uit de studie van het ABVV blijkt dat heel wat medewerkers nog in het duister tasten over wat hun rechten zijn en hoe die afdwingbaar zijn. Bepaalde ondernemingen besteden de 25 procent van de extra vergoeding inderdaad aan beschermingsmateriaal, andere kunnen beter. Een deel van de extra vergoeding zou volgens Caroline Gennez moeten terugvloeien naar de medewerkers die het risico nemen, dus de huishoudhulp zelf, bijvoorbeeld 3 euro van de 8,64 euro per cheque.

Tussenkoms van Yves Buysse

Yves Buysse stelt vast dat er voor vele ondernemingen een perspectief wordt gecreëerd om te heropenen op 4, 11 of 18 mei 2020. Andere sectoren zoals de horeca hebben nog geen vooruitzicht. Het lid vraagt met welke tussentijd de dagvergoedingscomponent van de hinderpremie zal worden uitbetaald aan de ondernemingen die nog geen vooruitzicht op heropening hebben. Wanneer wordt er daarover beslist? Hoe ziet de minister dat zelf?

Het lid vraagt voorts de aandacht van de minister voor de studenten in de centra voor volwassenenonderwijs. Die mensen, vaak schoolverlaters zonder diploma, verliezen opnieuw de kans op een diploma omdat die opleidingen bij de heropstart vergeten worden. Het gaat nochtans vaak om opleidingen voor knelpuntberoepen zoals kappers, lassers, zorgkundigen en andere.

Is de minister bereid de Vlaamse minister van Onderwijs te vragen deze leerlingen onder hetzelfde heropstartregime te plaatsen als de bso-leerlingen? Op die manier kunnen zij hun praktijk en hun stage afwerken en instromen op de arbeidsmarkt.

Tussenkomst van Robrecht Bothuyne

Robrecht Bothuyne vraagt de richtlijnen voor het openen van markten zo snel mogelijk bekend te maken zodat de lokale besturen zich erop kunnen voorbereiden. Het lid ziet geen reden om ze niet tegelijk met de handelszaken te openen. Kan de minister meer informatie geven over het lopende overleg met VVSG en de timing van die richtlijnen?

Voorts informeert het lid hoe ver het staat met de besteding van de 4 miljoen euro extra die de minister heeft vrijgemaakt voor de digitale opleidingen. Wie is daarmee bezig en welke resultaten worden verwacht? Aan mensen in tijdelijke werkloosheid of in economische werkloosheid kan een aanbod van opleiding en loopbaanbegeleiding worden gedaan. VDAB kan de data van de tijdelijk werklozen momenteel nog niet zelf beheren, maar allicht zijn de uitbetalingsinstellingen bereid tussenpersoon te spelen, waardoor het wel kan zonder de privacyregels te schenden. Dat kan de economische heropleving alleen maar ten goede komen.

Robrecht Bothuyne pleit ook voor het herscholen van werklozen naar beroepen in de zorgsector, iets wat zowel de betrokkenen als de zorgsector ten goede komt. De zorgsector kampt momenteel met een hoge werkdruk en een hogere instroom zou een mooie beloning zijn voor de huidige inspanningen. Kan de minister daarvoor bijkomende initiatieven nemen?

De maatregelen voor de handelshuur, die in samenwerking met UNIZO werden uitgewerkt, zijn een goede zaak, zeker voor de horecasector.

Ook Robrecht Bothuyne vindt de soepelere voorwaarden voor de Winwinlening positief. Die lening kan worden gebruikt om de kapitaalspositie van het bedrijf te versterken. Hij vraagt de minister wat meer informatie over de timing van de versoepeling.

Wanneer worden de voorwaarden voor het noodfonds uitgewerkt en gebeurt dat in overleg met de sectoren die in aanmerking komen?

De commissie Werk en Economie houdt momenteel hoorzittingen over het relancebeleid en wil tot aanbevelingen voor de relance komen. De commissievoorzitter informeert naar de precieze opdracht van het relancecomité. Is die opdracht permanent of tijdelijk? Wanneer dient ze resultaten op te leveren?

2. Antwoord van de minister

2.1. Economie, Wetenschap en Innovatie

Hinder- en compensatiepremie

Minister *Hilde Crevits* antwoordt dat het feit dat het bedrijf gewoon niet aan de voorwaarden voldoet, de belangrijkste reden is om hinderpremies te weigeren. Het bedrijf kan dan in ieder geval beroep aantekenen tegen de weigering. VLAIO zal

dan het dossier opnieuw bekijken. Uiteraard zullen er voor gelijkaardige dossiers gelijkaardige oplossingen geboden worden, ook bij bijsturing van de beslissingsgronden. Het is echter zo dat de aanvragen momenteel niet op een automatische manier kunnen worden doorzocht om gelijkaardige gevallen te vinden. Via de NACE-code kan er wel gelijkheid in de dossiers worden gebracht.

In de eerste periode was er geen compensatie- maar wel een hinderpremie, waardoor bedrijven die sloten hoewel ze dat niet verplicht waren, uit de boot vielen. Sinds de compensatiepremie voor verminderde omzet zijn de discussies daaromtrent grotendeels weggevallen.

Alleen al met de hinderpremie zal Vlaanderen meer dan 1 miljard euro uitgeven. De maatregel is forfaitair en geniet algemene appreciatie, maar elk misbruik is laakbaar en zal bestreden worden. De steunmechanismen worden nu geëvalueerd.

In principe loopt de dagpremie door tot een bedrijf weer open mag gaan. De uitbetaling van de dagpremies van 6 tot 19 april 2020 zijn in de week van 27 april 2020 gestart. Er wordt betaald in schijven van veertien dagen.

Leningen en waarborgen

Uit de marktkennis van PMV blijkt dat de mogelijke conversie naar aandelen voor de doelgroep van de kmo's niet gewenst is. Dat zou hen zelfs kunnen afschrikken omdat ze vaak een gesloten vennootschap willen blijven. Heel wat kmo's zijn niet geïnteresseerd in vreemd vermogen. De verhouding eigen/vreemd vermogen wordt wel gesteund via kapitaalparticipaties van PMV maar ook via achtergestelde leningen. Die maatregel is complementair aan de federale taxshelter, er is dus geen concurrentie met de federale overheid. Tot nog toe kreeg de overheid geen signalen dat het systeem te rigide zou zijn.

Het pakket van de Winwinlening wordt herbekeken door de Vlaamse Regering. Voor de minister is dat samen met de andere achtergestelde leningen een interessant instrument om de financieringsnood van bedrijven, kmo's en familiale ondernemingen op korte termijn enigszins te lenigen. De minister zal nu snel een voorstel doen aan de Vlaamse Regering over extra mogelijkheden, wat onder meer afhangt van de budgetten. Daarna zal er een bekendmakingsactie komen. De minister wijst er echter op dat voor elke wijziging een decreetsaanpassing nodig is.

De horeca-uitbaters die problemen hebben met het aflossen van hun lening, kunnen best contact opnemen met de kredietbemiddelaar van VLAIO.

Heropstart activiteiten

Van zodra het nieuwe ministerieel besluit er is, zullen de veiligheidsrichtlijnen voor het openen van de winkels op de website van VLAIO worden aangevuld. De minister wil de publicatie van dit besluit afwachten om een grijze zone te vermijden.

Het federale ministerieel besluit zal enkel de gang van zaken op 4 mei 2020 regelen. Op 6 mei 2020 komt de Nationale Veiligheidsraad opnieuw samen en zal er een nieuw besluit volgen om alles te regelen voor 11 mei 2020.

VLAIO werkt aan een gids met aanbevelingen voor de lokale winkeliers, zoals expliciet gevraagd door de sociale partners. Elke winkelier of ondernemer kan ook extern advies vragen over een veilige organisatie en ondersteuning vragen voor extra opleiding van het personeel. Met UNIZO, Comeos, VVSG, de centrumsteden en de kleinere gemeenten wordt onderhandeld over een draaiboek voor veiligheid in de openbare ruimte.

Geen enkel lokaal bestuur zal de sluizen openzetten. De steden en gemeenten zijn bereid om maximaal de veiligheidsvoorschriften in acht te nemen maar vragen vooral perspectief. Heel wat lokale besturen willen gewoon vertrouwen krijgen. Ze bereiden zich met veel energie voor op het heropenen van winkels en markten en willen de handelaars perspectief bieden. Iedere stad is anders, een algemeen kader moet dus voldoende flexibiliteit inhouden.

De GEES heeft een belangrijke stem in wat wanneer kan, Vlaanderen moet zich daarop voorbereiden.

De minister deelt de bekommernis van de leden over de openbare markten. Ze denkt dat het mogelijk is die zo te organiseren en in te richten dat ze veilig zijn. De Nationale Veiligheidsraad zal dat wellicht behandelen in de discussie over de maatregelen die ingaan op 11 mei 2020, en zal bepalen of het kan en zo ja onder welke voorwaarden. De minister kan daar niet op vooruitlopen. De heropstart wordt voorbereid, in samenwerking met de sector en in overleg met de experts.

De minister vermoedt dat de heropstart van vrijetijdsactiviteiten ten vroegste 8 juni 2020 zal kunnen gebeuren. Als de start van de andere bedrijven goed lukt, zal er meer perspectief zijn voor de daaropvolgende periode.

De minister heeft alle begrip voor de zorgen van de toeristenwinkels. Die maakten hun bekommernissen al kenbaar aan de minister en haar collega bevoegd voor Toerisme. Ze zijn echter niet de enige handelszaken die, eens ze open gaan, allicht weinig klanten zullen hebben. Er zijn heel wat steunformules denkbaar, maar het is zaak ervoor te zorgen dat iedereen die in gelijkaardige situaties zit, op een gelijke manier wordt behandeld. Ook de budgettaire situatie is een belangrijke factor. De minister neemt dit probleem echter heel ernstig.

De openingsdata van de horeca- en evenementensector zullen bepaald worden door de Nationale Veiligheidsraad. De regeling voor de handelshuur is heel belangrijk voor de overleving van de horecazaken.

Ook de toeristische sector en de events zullen veel langer zware nadelen ondervinden dan de datum waarop ze mogen heropstarten. Het kabinet staat dan ook in nauw contact met deze sectoren. De Vlaamse Regering zal spoedig stappen zetten voor de operationalisering van het noodfonds. Dat fonds zal echter nooit alle schade kunnen vergoeden. Er moet bijvoorbeeld nog bepaald worden hoe er omgegaan wordt met verschillen tussen de niet-gesubsidieerde en de gesubsidieerde culturele organisaties en sportevenementen. Steun moet fair zijn, de minister-president wijdt daar zijn volle energie aan.

Faillissementen

De komende maanden volgt een harde periode, faillissementen zijn dan ook niet uit te sluiten. Zoals de Vlaamse Regering snel geageerd heeft op korte termijn, zal ze zich ook buigen over overlevingsinstrumenten op langere termijn. De Federale Regering heeft de bescherming tegen faillissementen al uitgebreid. De overheid kan echter onmogelijk alle bedrijven voor een faling behoeden. Een goed draaiende economie is de basisgarantie voor een goede sociale bescherming. Er is voor de minister dus geen tegenstelling tussen economie en welzijn.

Sectorale veiligheidsmaatregelen

Om verwarrende communicatie over de veiligheidsmaatregelen te vermijden, zoals aangehaald in het voorbeeld van de bouwsector, suggereert de minister voor federale maatregelen terug te grijpen naar de federale overheidsdienst WASO en zijn federale gids. Als sectoren een akkoord sluiten of bijkomende voorwaarden

afspreken, moet dat gemeld worden aan die overheidsdienst die de informatie verspreidt. De minister betreurt dat beroepsorganisaties anders communiceren en benadrukt het belang van helderheid. Voor Vlaamse maatregelen zijn de websites van VLAIO en VDAB de referenties. Ze vraagt de parlementsleden haar kabinet of VLAIO eventuele tegenstrijdigheden te laten weten.

Tweede piek

Er is een wetenschappelijk onderzoek uitgeschreven om lessen te trekken uit deze crisis, bijvoorbeeld voor een eventuele tweede piek. Het is aan de Nationale Veiligheidsraad om, op basis van de gezondheidscijfers, over de maatregelen te beslissen maar de Vlaamse Regering houdt rekening met een mogelijke terugval. Hoewel ze uiteraard een tweede piek wil vermijden.

Relancebeleid

Het relancecomité gaat enkel over de economie en heeft geen medische expertise. De minister is het er wel mee eens dat onder de experts iemand moet zijn met kennis over loopbaanbeleid. Naast het relancecomité, is er een begeleidingsgroep waar ook de voorzitter en de ondervoorzitter van de SERV zitting in hebben. Het is voor de minister belangrijk de sociale partners dichtbij te houden. Ook de Vlaamse Regering zelf is er uiteraard bij betrokken. Eind juni 2020 zal er een relanceadvies zijn. Tegelijk hoort er een maatschappelijke of sociale relance op gang te worden gebracht, met oog voor welzijn. Daarover zal er zo snel mogelijk worden gecommuniceerd eenmaal er een beslissing is genomen.

De hoorzittingen in de commissie geven input aan de regering. Die wisselwerking met het parlement is een goede zaak.

Handelshuur

Over de handelshuur wordt nog gesproken in de Vlaamse Regering. De regering is akkoord over enkele principes voor een kader. Zo is huurvermindering geheel en al gebaseerd op vrijwilligheid en aan duidelijke voorwaarden gekoppeld. Ook de doelgroep moet nog duidelijk worden afgebakend. Het is belangrijk te vermijden dat de doelgroep voortdurend moet worden bijgestuurd. Ook over de precieze inspanning die aan de verhuurder zal worden gevraagd, wordt nog nagedacht. Het is de bedoeling dat de Vlaamse Regering hierover snel knopen doorhakt.

2.2. Werk en Sociale Economie

VDAB

De minister vindt dat Imade Annouri aangaande VDAB een te strikte scheiding maakt tussen de doelstellingen in het regeerakkoord en de post-coronatijd. De knelpunten die er waren voor de coronacrisis losbarstte, zullen er nadien ook zijn. Alleen zal het nodig zijn om mensen die hun baan verliezen bijvoorbeeld digitaal te herscholen. Ook de knelpuntberoepen zullen er nog steeds zijn. Het zal nodig zijn om met VDAB een intens parcours te doorlopen om de oorspronkelijke doelstellingen te combineren met de nieuwe situatie. Dat is volgens de minister eerder een kwestie van organisatie dan van extra budgetten en het zal stap voor stap moeten gebeuren. Er is wel al 4 miljoen euro extra uitgetrokken voor de opleidingsdatabank en het onlineleerplatform. De bedoeling is ook het aanbod te verruimen. VDAB zal hoe dan ook een belangrijke rol spelen in de relance.

De machtiging om van de RVA gegevens te krijgen over tijdelijk werklozen is aangevraagd. Het ontwerp van decreet (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 281/1) dat bij het Vlaams Parlement is ingediend, moet VDAB toestaan zich op die groep te

richten. Het is nu wachten op de goedkeuring daarvan en op de privacymachtiging. Ook de minister vindt het nodig dat VDAB de groep van tijdelijk werklozen kan bereiken. De minister werkt het regeerakkoord uit en dat stelt dat VDAB de arbeidsmarktregisseur wordt.

In afwachting tracht VDAB gerichte communicatie aan de tijdelijk werkzoekenden te doen via de website en de uitbetalingsinstellingen. Het enige wat het agentschap doen kan, is een wortel voorhouden. Het opleidingsaanbod is toegankelijk voor tijdelijk werklozen, er zijn ook extra budgetten voor onlineopleidingen.

Voor de minister was het al een hele stap dat de tijdelijk werklozen tijdelijk bij kunnen klussen in de sector van de land- en tuinbouw en daarbij hun uitkering behouden. Het federale besluit is intussen gepubliceerd, waardoor de disclaimer bij VDAB weggehaald kan worden en de land- en tuinbouw met een gerust hart kan worden bijgestaan.

De toeleiding naar de zorgsector is niet stilgelegd. De trajecten zijn evenwel intensief en duren een bepaalde tijd. Het imago van de zorgsector heeft een serieuze boost gekregen, wat voelbaar zal zijn. VDAB is klaar om de geïnteresseerden te begeleiden.

Dienstencheques

De Vlaamse Sociale Inspectie zet sterk in op controle van de dienstenchequesector. De werknemers zijn op de hoogte van de mogelijkheid om die inspectie te contacteren. Ook de werkgevers hebben de nodige informatie gekregen. De gebruikers hebben toelichting gekregen over hoe ze kunnen bijdragen tot de veiligheid. Deze week is er bijkomende toelichting aan de bedrijven gegeven over de 25 procent-regel, het percentage dat aan veiligheidsmaatregelen moet worden besteed. De kosten moeten verantwoord worden en er wordt strikt gecontroleerd. De rest kan gebruikt worden om onder meer de hogere kosten voor ziektepremies en vervoer te dekken. De minister heeft al eerder een gedetailleerde berekening van de extra vergoeding aan de commissie bezorgd.

De inspectiedienst heeft met het ABVV contact opgenomen om aan de slag te gaan met de vaststellingen van de enquête. De minister was trouwens zelf ook verbaasd over die cijfers. Als de parlementsleden weten hebben van werknemers die zonder veiligheidsmateriaal of opleiding aan de slag moeten gaan, kunnen ze dat doorgeven aan de minister die de bevoegde diensten zal verwittigen. Dat is een kwestie van zorgen voor elementaire veiligheid. Er zijn echter ook veel goede voorbeelden van dienstenchequebedrijven die de richtlijnen volgen.

Bonussen

Op de vraag over de onbelaste bonussen, antwoordt de minister dat ze niet gekant is tegen maatregelen voor de werknemers in de socialprofitsector, maar ze vraagt dat elke actie weloverwogen is. Sommigen in de zorgsector waren in eerste instantie niet zo blij met de focus op financiële steun omdat ze structurele steun verwachtten. Maatregelen voor één sector hebben een zeer grote impact op andere sectoren. Zo heeft een budget voor werknemers in de ziekenhuizen gevolgen voor de woonzorgcentra en de lokale besturen.

Contacttracing

De aanbesteding voor contacttracing is opnieuw uitgeschreven omdat er problemen waren met de eerste aanbesteding. Tot 30 april 2020 om 18 uur kunnen er offertes ingediend worden, waarna het de bedoeling is onmiddellijk te gunnen en in de week van 4 mei 2020 de tracing op te starten. Minister Wouter Beke heeft al

heel wat kandidaten die zich daar een of twee maanden voor willen inzetten, ook onder de ambtenaren is er interesse. Eens de opdracht gegund is, zal die dienstverlener zich op basis van een functieprofiel over de selectie buigen en de mensen opleiden. De dienstverlener zal in ieder geval niet VDAB zijn.

Arbeidsmarkt en onderwijs

Minister Crevits is het ermee eens dat de cursisten van de beroepsopleiding en het tweedekansonderwijs niet mogen worden vergeten. Ze heeft daarover contact opgenomen met de minister van Onderwijs Ben Weyts. De kwetsbare leerlingen moeten goed worden opgevolgd. De minister hoopt dat spoedig alle leerjaren mogen starten.

Dat geldt natuurlijk ook voor de cursisten van de Syntra-centra. Die centra kunnen in de week van 11 mei 2020 beperkt proefdraaien met praktijklessen. De officiële heropstart van alle campussen, en de onbezoldigde stages in de ondernemerschapstrajecten, is 18 mei 2020. Uitzonderlijk kunnen eindproeven, stages en examens van het lopende cursusjaar ook in juli, augustus of september worden afgelegd.

De leertijd duaal leren start, conform de overheidsrichtlijnen, ook ten vroegste op 18 mei 2020. Er is een preventiedraaiboek, gevalideerd door de raad van bestuur van Syntra Vlaanderen, voor de maatregelen inzake hygiëne en social distancing. Dat draaiboek is conform de gids van federaal minister van Werk Nathalie Muylle en de vereisten van de onderwijssector.

3. Replieken

Ilse Malfroot wijst erop dat het federale ministerieel besluit zegt dat de voedingskramen, zoals bijvoorbeeld kippenkramen en hamburgerkramen, mogen openblijven, ook op een vaste standplaats. In Vlaams-Brabant en West-Vlaanderen zijn ze ook open, maar in Ninove moeten ze van de burgemeester gesloten blijven. Blijkbaar interpreteren de gouverneurs de regels anders. Wat is het standpunt van de minister daarover?

Andries Gryffroy beaamt dat niet alle kmo's bereid zijn een converteerbare lening om te zetten in kapitaal. Dat neemt niet weg dat de overheid wel die mogelijkheid zou kunnen bieden.

Het lid is tevreden dat de minister onderzoekt om de voorwaarden van de Winwin-lening te versoepelen. Hij denkt daarbij aan hogere bedragen, belastingkredieten en langere termijn.

Leningen en uitstel zijn nodig en zorgen voor liquiditeit, maar het blijft vreemd vermogen, dus geen kapitaal of eigen vermogen. De bank zal op een bepaald moment vragen om het eigen vermogen te verhogen en dan moet de ondernemer op zoek naar kapitaal. Op federaal niveau bestaat er een taxshelter voor start-ups in de eerste vier jaar en scale-ups met een omzetgroei van minstens 10 procent. *Andries Gryffroy* vraagt de minister om te overleggen met de Federale Regering om die taxshelter uit te breiden. Indien dat niet lukt, suggereert hij op Vlaams niveau een gebruiksvriendelijk aanvullend systeem van 'winwinkapitaalsverstrekking' via PMV te onderzoeken. Zelf kleine kmo's zijn daarvoor vragende partij.

Axel Ronse had het met zijn vraag over het onbelast extralegaal voordeel niet specifiek over de socialprofitsector, maar over alle sectoren. Heel wat werkgevers willen graag hun werknemers bedanken door hun uitzonderlijke prestaties te belonen met een bonus. Federaal minister Alexander De Croo lanceerde eerder een voorstel voor een onbelaste bonus tot maximum 1000 euro. Dat voorstel is een

stille dood gestorven, Axel Ronse pleit ervoor dat opnieuw boven te halen. Vlaanderen kan dat voorstel steunen.

Minister *Hilde Crevits* legt uit dat er een totaalverbod is gekomen voor markten van voedingsproducten, behalve in gemeenten of deelgemeenten waar er geen ander aanbod is. Vaste kramen vallen onder die regel. Het is aan de burgemeester om die uitzondering toe te staan. Die uitleg staat ook op de website van VLAIO.

Voor de bank is volgens de minister een achtergestelde lening gelijk aan eigen vermogen. Maar ze zal het voorstel van Andries Gryffroy zeker nader bekijken.

De drempels voor de Winwinlening optrekken ziet de minister wel zitten. Maar of er meer belastingvoordeel komt, moet toch nog worden bekeken. In de komende periode zal het zeker nodig zijn om kapitaal zoveel mogelijk aan te spreken, maar het is zaak het juiste instrument te kiezen.

Robrecht BOTHUYNE,
voorzitter

Imade ANNOURI,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

ABVV	Algemeen Belgisch Vakverbond
bbp	bruto binnenlands product
bso	beroepssecundair onderwijs
bv	besloten vennootschap
bvba	besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
EIF	Europees Investeringsfonds
FAQ	frequently asked questions
Febelfin	Belgische Federatie van de Financiële Sector
Federgon	Federatie van Partners voor Werk
FFP	Filtering Facepiece Particals
FOD	Federale Overheidsdienst
GEES	Groep van Experts belast met de Exitstrategie
IBO	individuele beroepsopleiding (in een onderneming)
KBO	Kruispuntbank van Ondernemingen
kmo	kleine of middelgrote onderneming
LDE	lokale diensteneconomie
LRM	Limburgse Reconversie maatschappij
NACE	Nomenclature Générale des Activités Économiques dans les Communautés Européennes
O&O	onderzoek en ontwikkeling
PMV	Participatie Maatschappij Vlaanderen
PMV/z	Participatie Maatschappij Vlaanderen voor zelfstandigen
RVA	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening
SABAM	Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
UNIZO	Unie van Zelfstandige Ondernemers
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VIL	Vlaams Instituut voor de Logistiek
VLAIO	Agentschap Innoveren en Ondernemen
Voka	Vlaams netwerk van ondernemingen
vte	voltijdsequivalent / voltijdequivalent
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
WASO	Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg
WSE	Werk en Sociale Economie